

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 524/2014-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť S. D., zastúpeného advokátom Mgr. Igorom Schweighoferom, Holíčska 28, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, Krajskej prokuratúry v Bratislave a Okresného súdu Bratislava I v bližšie neoznačených konaniach, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2014 doručená sťažnosť S. D. (ďalej len „sťažovateľ“), podaná prostredníctvom advokáta Mgr. Igora Schweighofera, Holíčska 28, v Bratislave, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava (ďalej len „krajské riaditeľstvo“), Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) a Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v bližšie neoznačených konaniach.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol odsúdený rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 15/2014-431 z 5. júna 2014 za prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere jedenásť mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu zo stredným stupňom stráženia. Sťažovateľ bol odsúdený za skutok, ktorého sa dopustil tým, že 1. decembra 2013 v mieste výkonu trestu odňatia slobody napísal a následne odoslal výhražný list sudkyňi, ktorá bola predsedníčkou senátu súdu prvého stupňa, ktorý ho odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere trinásť rokov, ktorý čoskoro vykoná, čo u sudkyne vzbudilo obavu o svoj život a zdravie, pretože tieto vyhrážky uskutočnil pre výkon jej právomoci a vníma ich v kontexte výhražného listu, ktorý jej sťažovateľ zaslal v roku 2003 po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku.

Sťažovateľ bol 4. januára 2014 bezprostredne po prepustení z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody... zadržaný, obvinený a vzatý do väzby. Vyšetrovanie vykonávalo krajské riaditeľstvo, dozor nad zákonnosťou prípravného konania vykonávala krajská prokuratúra a o väzbe rozhodol okresný súd. Sťažovateľ namieta, že ku spáchaniu skutku došlo v územnom obvode Trnavského kraja a preto mala v jeho veci konať Okresná prokuratúra Trnava a rozhodovať Okresný súd Trnava. V súvislosti so skutkom poukazuje na uplynutie premlčacej doby za konanie súvisiace s listom odoslaným v roku 2003 a tvrdí, že tento list nebol ani súčasťou vyšetrovacieho spisu a bol mu predložený až na hlavnom pojednávaní konanom 5. júna 2014.

V sťažnosti ďalej uvádza: *„Dňa 24. 4. 2014 mi bol predložený Trestný rozkaz s trestom 19 mesiacov. Proti nemu som podal odpor. O podaní odporu prokuratúrou som sa dozvedel tiež až 5. 6. 2014 s tým, že prokuratúra navrhuje trest 24 mesiacov. Prakticky som bol pod hrozbou vysokého trestu psychicky donútený urobiť vyhlásenie o vine. Bol*

mi uložený trest 11 mesiacov a hoci som sa proti výške trestu odvolal, neskôr som svoje odvolanie stiahol z obavy, že by mohol odvolací súd trest navýšiť. Bolo to vynútené priznanie ku skutku, ktorého som sa nedopustil, ako možno vidieť z mnou písaných listov.“

Sťažovateľ vyslovuje v súvislosti s nevyužitím opravných prostriedkov proti rozsudku súdu prvého stupňa podozrenie z možného neobjektívneho rozhodovania o jeho odvolaní a dovolaní z dôvodu kolegiálnych vzťahov poškodenej, ktorá bola predsedníčkou Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a v súčasnosti je sudkyňou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Sťažovateľ uvádza: *„Z tohto dôvodu som stiahol moje odvolanie, lebo v rámci kolegiality a podriadenosti by mi mohol tento súd v odvolacom konaní trest navýšiť. Podat' dovolanie je pre mňa rovnakou dilemou ako odvolanie.“*

Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že *„Po vzatí do väzby som bol tri mesiace izolovaný, pričom som nemal kolúznu väzbu. Nikto mi nevie, respektíve doposiaľ mi nikto nezdôvodnil výkon takejto väzby.“*

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada ústavný súd *„o vydanie nálezu o nezákonnom protiprávnom konaní OČTK a tak isto žiadam zrušiť rozsudok Okresného súdu Bratislava I, ktorý bol dosiahnutý nezákonne vynúteným spôsobom, pričom v predmetnej veci OS BA I nebol oprávnený konat“*.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Zo sťažnosti nie je zrejmé, či sťažovateľ namieta porušenie svojich práv aj rozhodnutím okresného súdu o vzatí do väzby, pretože neoznačil spisovou značkou konania orgánov, ktorých postup namieta. Sťažnosť teda nemá zákonom predpísané náležitosti.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd

nahrádzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé, napr. o advokáta (I. ÚS 490/2013).

Sťažovateľ je právne zastúpený a bolo povinnosťou advokáta, ktorého si vybral, aby podal návrh, ktorý spĺňa tieto náležitosti. U advokáta sa tiež predpokladá, že je oboznámený s publikovanou judikatúrou ústavného súdu, z ktorej vyplýva, ako ústavný súd posudzuje sťažnosti na predbežnom prerokovaní (III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010). Ústavný súd preto nevyzýval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti a vzhľadom na znenie petitu, ktorým je viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezaoberal námietkami sťažovateľa, ktoré sa týkali rozhodnutia o väzbe.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom krajského riaditeľstva a krajskej prokuratúry

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ považuje za porušenie svojich práv samotné začatie trestného konania a vznesenie obvinenia a tiež to, že v jeho veci konali orgány činné v trestnom konaní, ktoré podľa jeho názoru neboli miestne príslušné.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd má právomoc konať o sťažnosti iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych prostriedkov umožňujúcich nápravu namietaného stavu naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02, IV. ÚS 86/2013, IV. ÚS 221/2014).

Právomoc rozhodovať o vine a treste za trestné činy patrí všeobecným súdom (čl. 50 ods. 1 ústavy). Sťažovateľ mal teda možnosť brániť sa proti vzneseniu obvinenia a proti postupu orgánov činných v trestnom konaní využitím svojich práv vypovedať, predkladať dôkazy, podávať návrhy, žiadosti a opravné prostriedky podľa Trestného poriadku v konaní pred súdom, ktorý bol príslušný rozhodnúť o jeho vine a o uložení trestu.

Pretože právomoc poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa proti postupu orgánov činných v trestnom konaní mal všeobecný súd, ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom okresného súdu

Sťažovateľ bol odsúdený rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 15/2014-431 z 5. júna 2014, proti ktorému podal odvolanie, ktoré vzal späť, a rozhodnutie tak nadobudlo právoplatnosť 18. júna 2014.

Jednou z podmienok konania o sťažnosti je aj vyčerpanie všetkých účinných právnych prostriedkov vrátane riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, na podanie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd nevyžaduje splnenie tejto podmienky len vtedy, ak sťažovateľ preukáže, že ju nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vyčerpanie všetkých dostupných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, neznamená samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Sťažovateľ vzal späť svoje odvolanie a zabránil tak príslušnému krajskému súdu, aby v odvolacom konaní posúdil jeho námietky proti rozhodnutiu okresného súdu, ako aj konaniu, ktoré mu predchádzalo. Vzhľadom na nevyčerpanie riadneho oprávneného prostriedku sťažovateľ nie je oprávnený ani podať dovolanie (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Sťažovateľ odôvodnil rozhodnutie vziať späť odvolanie svojimi obavami zo zaujatého rozhodovania krajského súdu, pretože poškodená bola predsedníčkou tohto súdu a obával sa uloženia vyššieho trestu v odvolacom konaní. Ústavný súd nemohol prihliadnuť na takéto dôvody, pretože sťažovateľ mal možnosť namietat' v trestnom konaní zaujatost' konkrétnych sudcov krajského súdu alebo podať návrh na odňatie veci a jej prikázanie inému krajskému súdu z dôvodu zaujatosti všetkých sudcov tohto súdu. Obava z uloženia vyššieho trestu tiež nemá reálne základy, pretože odvolací súd môže zmeniť napadnutý rozsudok v neprospech obžalovaného len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v jeho neprospech (§ 322 ods. 3 Trestného poriadku). Sťažovateľ by preto späťvzatím odvolania nemohol zabrániť rozhodnutiu vo svoj neprospech, ak by prokurátor podal v jeho neprospech odvolanie, čo sa však v tejto veci nestalo.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ nevyužil na ochranu svojich práv proti napadnutému rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý mu predchádzal, účinné právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii, a súčasne nepreukázal, že ich nevyužil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2014